

Palvelujen myöntämisen perusteet: Kotihoidon ja tukipalvelujen myöntämisen perusteet 1.1.2025 alkaen

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 23.10.2024 § 75

Valmistelija Tuija Koivisto p. 040 513 5821
Mirja Ahoniemi p. 040 550 3719
Riikka Röppänen p. 040 569 5761

Selostus asiasta

Yleistä

Keski-Suomen hyvinvointialueen tavoitteena on, että keskisuomalaiset saavat palvelut oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti. Palveluissa keskeinen periaate on tukea arjessa apua tarvitsevien kykyä elää arvokkaasti ja omatoimisesti kotona oikea-aikaisilla ja riittäväillä palveluilla. Palvelut tukevat asiakkaiden hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä sekä turvallisuutta. Keski-Suomen hyvinvointialue järjestää kotihoitoa ja tukipalveluita omana toimintana, palvelusetelillä ja ostopalveluina. Kotihoitoon ja tukipalveluihin sisältyvät ikääntyneiden ennalta ehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut, kotiin annettavat tukipalvelut sekä kotihoidon palvelut. Myöntämisperusteissa määritellään perusteet julkisin varoin myönnettäville palveluille. Asiakkaat ohjautuvat palveluihin keskitetyn asiakas- ja palveluohjauksen kautta. Asiakkaan toimintakyvyn arvioinnissa käytetään RAI-arviointimenetelmää. Asiakas ja tarvittaessa asiakkaan läheinen osallistuu palvelutarpeen arviointiin ja palveluidensa suunnitteluun, jolla vahvistetaan asiakkaan osallisuutta ja itsenäistä suoriutumista. Palvelut myönnetään asiakkaan kokonaisarviointiin perustuen yhtenäisillä myöntämisperusteilla. Jokaiselle asiakkaalle nimetään omatyöntekijä, joka myöntää asiakkaalle palvelut sekä huolehtii asiakassuunnitelman laadinnasta ja toteutumisesta.

Yhteys strategiaan

Yhdenmukaisilla kotihoidon ja tukipalveluiden myöntämisperusteilla vahvistetaan asukkaiden yhdenvertaisuutta ja palveluiden saatavuutta eri alueilla hyvinvointialueen strategian mukaisesti. RAI-pohjainen arviointivälineistö tukee palveluiden oikea-aikaisuutta ja yhdenmukaista palvelutarpeen arviointia. Varhaisen tuen ja digitaalisten palveluiden vahvistamisella ohjataan palvelua ennakoivaan tukeen oikea-aikaisesti. Palveluiden myöntämisperusteissa ohjataan palveluiden kustannusvaikuttavaa käyttöä ja edistetään ikääntyneiden hyvinvointia.

Lainsäädäntö

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014), Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012), Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009), Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023)), Laki hyvinvointialueesta (611/2021).

Nykytilankuvaus

Kotihoitoa ja tukipalveluita järjestetään hyvinvointialueella omana palvelutuotantona, ostopalveluina ja palvelusetelillä. Päivätoimintaa lukuun ottamatta palvelut järjestetään asiakkaan kotiin. Säännöllisen kotihoidon piirissä on noin 3534 asiakasta kuukausittain, joista 3319 asiakasta

omassa palvelutuotannossa, 170 asiakasta kotihoidon palvelusetelillä ja 45 asiakasta ostopalveluissa (34 Kinnulassa). Etähoivan palveluita käyttää 480 asiakasta. Lääkeautomaatteja on 700 asiakkaalla. Turvapalvelun asiakkaita on 4074. Päivätoiminnan piirissä asiakkaita on omassa toiminnassa 900 asiakasta, ostopalveluissa 7 asiakasta (Kinnula) ja aistivammaisten päivätoiminnassa 19. Vuonna 2023 Keski-Suomen hyvinvointialueella tehtiin yli 2 000 000 kotihoidon käyntiä.

Vaikutusten arviointi

Myöntämisperusteet vaikuttavat merkittävästi asiakkaiden ohjautumiseen palveluihin, palveluiden oikea-aikaisuuteen ja palveluista aiheutuviin kustannuksiin. Myöntämisperusteiden päivytyksessä on huomioitu omavalvonnan ja aluehallintoviraston antama ohjaus. Asiakirjasta on poistettu ylimääräisiä palvelukuvaukseen liittyviä tekstejä ja alkukappaleita on tiivistetty, sekä poistettu palvelut, jotka eivät ole sosiaalihuoltolain perusteella myönnettäviä. Tämä tiivistää myöntämisen perusteita ja helpottaa olennaisen löytämistä. Myöntämisen perusteissa käytettävät termit on päivitetty nykykäytännön mukaisiksi, jolloin nykyinen toimintamalli ja termit ovat yhdenmukaiset ja selkeämmät käytännössä. Sanamuotoja ja lauserakenteita on selkiytetty ja kirjoitettu tarkemmin auki tulkinnanvaraisia kohtia, jolloin myöntämisperusteiden tulkinta yhdenmukaistuu ja lisää asiakkaiden yhdenvertaisuutta.

Turvapalveluun kirjattu kuvausluvan ja asiakkaan suostumuksen pyytäminen, joilla lisätään asiakkaan osallisuutta ja itsemääräämisoikeutta palveluiden järjestämisessä. Lisäksi asiakas- ja lääketurvallisuuden lisäämiseksi on lisätty avaimen luovuttaminen kotihoidolle. Avaimen luovuttaminen kotihoidolle mahdollistaa kotihoidon pääsyn asiakkaan luokse, mikäli hän on esimerkiksi sairauskohtauksen vuoksi estynyt avaamasta ovea. Lukollinen lääkekaappi turvaa lääkehoidon toteuttamista siten, että ulkopuolisilla ei ole pääsyä lääkkeisiin, tai asiakas jolla muisti on heikentynyt, ei vahingossa ota ylimääräisiä lääkkeitä.

Tukipalveluiden ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden osalta on tarkennettu tulo- ja varallisuusrajoihin tehdyt indeksikorotukset ja lisätty, että palveluiden myöntämisessä noudatetaan taloudellista tarveharkintaa. Myöntäminen kohdentuu heikoimmassa asemassa oleville asiakkaille yksilöllisen tilanteen ja palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Lisätty myös perhehoito kotona asumisen tukena –kappale, joka vahvistaa perhehoidon roolia kotiin myönnettävien palveluiden osana.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Palvelujen myöntämisen perusteet ovat luonnosversioita, kunnes ne hyväksytään aluehallituksessa. Kokouksen jälkeen hyväksytyt versiot siirretään Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivuille.

Esittelijä	Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu
Päätösehdotus	Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 1) merkitsee asian tiedoksi. 2) esittää aluehallitukselle hyväksyttäväksi liitteen mukaisen ehdotuksen myöntämisperusteiksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiaa kokouksessa olivat esittelemässä Mirja Ahoniemi ja Saara Paananen.

Aluehallitus 17.12.2024 § 318
2373/05.00.00/2024

Selostus asiasta	<p>Palvelujen myöntämisen perusteet on lisäksi käsitelty vammaisneuvostossa 17.10.2024 § 48, palveluntuottajien vaikuttamistoimielimessä 21.10.2024 § 37, vanhusneuvostossa 22.10.2024 § 56 ja lasten, nuorten ja perheiden lautakunnassa 23.10.2024 § 75-87.</p> <p>Toimielinten päätökset ovat oheisaineistona. Kotihoidon ja tukipalvelujen myöntämisen perusteisiin ei annettu evästyksiä eikä liitteenä olevaan myöntämisperusteisiin ole näin ollen tehty muutoksia toimielinten käsittelyjen perusteella.</p> <p>Palveluntuottajien vaikuttamistoimielin on todennut yleisenä evästyksenään, että muutokset tulee käydä läpi palveluntuottajien kanssa. Palveluista vastaavien asiantuntijoiden vastaus evästykseseen on, että muutokset käydään aina läpi päätöksenteon jälkeen palveluntuottajien kanssa yhteisessä tapaamisessa.</p> <p>Toimivalta</p> <p>Hallintosääntö 17 § Aluehallituksen tehtävät ja toimivalta</p>
Esittelijä	Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan
Päätösehdotus	Aluehallitus päättää hyväksyä kotihoidon ja tukipalvelujen myöntämisen perusteet liitteen mukaisesti 1.1.2025 alkaen.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.